

Rozliczanie czasu pracy w praktyce

Wydanie 3.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Wprowadzenie	XVII
Rozdział I. Praca w godzinach nadliczbowych – zasady ogólne	1
1. Zasady polecenia pracy nadliczbowej	1
1.1. Pisemne polecenie pracy w godzinach nadliczbowych	3
1.2. Elektroniczna rejestracja czasu pracy (RCP) a nadgodziny	7
1.3. Obowiązek wykonywania pracy nadliczbowej	8
1.4. Dodatkowe zatrudnienie a praca w godzinach nadliczbowych	9
2. Rodzaje nadgodzin	12
2.1. Nadgodziny dobowe	13
2.2. Nadgodziny średniotygodniowe	16
2.3. Różnice między nadgodzinami dobowymi i średniotygodniowymi	19
3. Ograniczenia i zakazy dotyczące pracy w nadgodzinach	21
3.1. Ograniczenia pracy w nadgodzinach w skali doby i tygodnia	22
3.2. Roczny limit nadgodzin	25
3.3. Przerwy w czasie pracy a praca w godzinach nadliczbowych	29
4. Prywatne wyjścia a nadgodziny	30
4.1. Zasady udzielania zwolnień od pracy w celach prywatnych	30
4.2. Zasady odpracowywania wyjść prywatnych	32
4.3. Wyjścia prywatne a prawo do wynagrodzenia	34
Rozdział II. Ustalanie godzin nadliczbowych	39
1. Doba pracownicza a nadgodziny	39
1.1. Wątpliwości dotyczące doby pracowniczej	42
1.2. Praca po dniu wolnym od pracy a doba pracownicza	44
1.3. Doba pracownicza u kierowników	45
1.4. Rozliczanie pracy przypadającej między doбами pracowniczymi	46
1.5. Nadgodziny w przypadku tzw. ruchomego czasu pracy	49
2. Nadgodziny w różnych systemach czasu pracy	54

2.1. Nadgodziny w podstawowym systemie czasu pracy	54
2.2. Nadgodziny w systemach równoważnego czasu pracy	55
2.3. Nadgodziny w ruchu ciągłym	57
2.4. Nadgodziny w systemie skróconego tygodnia pracy	58
2.5. Nadgodziny w systemie weekendowym	58
2.6. Nadgodziny w skróconym czasie pracy	59
2.7. Nadgodziny w systemie przerywanego czasu pracy	60
2.8. Nadgodziny w systemie zadaniowym	61
3. Zwolnienie pracownika z pracy a nadgodziny	64
4. Absencje pracowników a nadgodziny	69
5. Praca na dyżurze a nadgodziny	72
6. Szkolenia a nadgodziny	73
Rozdział III. Praca w dni wolne od pracy	77
1. Praca w niedziele i święta	77
1.1. Dopuszczalność pracy w niedziele i święta	82
1.2. Dzień wolny od pracy za pracę w niedziele i święta	84
1.3. Wynagrodzenie za pracę w niedziele i święta	85
2. Ograniczenia pracy w niedziele i święta w placówkach handlowych	88
2.1. Wyjątki od zakazu handlu	90
2.2. Ograniczenia pracy w Wielką Sobotę oraz Wigilię	92
2.3. Odpowiedzialność za naruszanie zakazu handlu	94
3. Praca w dni wolne z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy	96
3.1. Dzień wolny za pracę w dniu wolnym z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy	97
3.2. Wpływ choroby na udzielony dzień wolny	101
3.3. Wynagrodzenie za pracę w 6. dniu tygodnia	102
4. Praca w dni wolne wynikające z rozkładów czasu pracy	106
5. Porównanie zasad rekompensaty w różne dni wolne od pracy	109
Rozdział IV. Godziny nadliczbowe kadry zarządzającej	111
1. Nadgodziny pracowników zarządzających	112
1.1. Definicja pracowników zarządzających	112
1.2. Zasady rekompensaty nadgodzin	115
1.3. Prokurent a pracownicy zarządzający	117
1.4. Nadgodziny bez prawa do wynagrodzenia	118
2. Nadgodziny kierowników wyodrębnionych komórek organizacyjnych	119
2.1. Definicja kierownika w orzecznictwie	120
2.2. Zastępcy kierowników	123
2.3. Niepełnosprawni i kobiety w ciąży a stanowiska kierownicze	124
2.4. Praca w dni wolne z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy	125

2.5. Dyżury i praca na dyżurze kierowników	126
2.6. Nadgodziny „w razie konieczności”	127
Rozdział V. Rozliczanie czasu pracy zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy	131
1. Sposób określenia limitu godzin ponadwymiarowych	131
1.1. Konsekwencje nieokreślenia limitu	133
1.2. Zależności między limitem a systemem i rozkładem czasu pracy	133
2. Zasady planowania czasu pracy	136
3. Rozliczanie godzin ponadwymiarowych	138
3.1. Normalne wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe	138
3.2. Dodatki za godziny ponadwymiarowe	139
4. Praca w tzw. przestrzeniach międzydobowych	142
5. Godziny nadliczbowe pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy	144
5.1. Nadgodziny średniotygodniowe	145
5.2. Praca w dniu wolnym z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy	146
5.3. Niepełnoetatowy kierownik komórki organizacyjnej	147
5.4. Zmiana wymiaru etatu w trakcie okresu rozliczeniowego	148
5.5. Zwolnienie pracownika w trakcie okresu rozliczeniowego	149
Rozdział VI. Rozliczanie czasu pracy pracowników niepełnosprawnych	151
1. Szczególne zasady dotyczące czasu pracy pracowników niepełnosprawnych	151
1.1. Uprawnienia niezależne od stopnia niepełnosprawności	154
1.2. Uprawnienie zależne od stopnia niepełnosprawności	156
2. Ograniczenia pracy w nocy i w nadgodzinach pracowników niepełnosprawnych	158
3. Okresy rozliczeniowe czasu pracy w przypadku pracowników niepełnosprawnych	166
Rozdział VII. Rozliczanie czasu pracy w podróżach służbowych	169
1. Rozliczenie czasu pracy pracowników stacjonarnych	169
2. Rozliczanie czasu pracy pracowników mobilnych	180
Rozdział VIII. Rozliczanie czasu pracy w trakcie pracy zdalnej	189
1. Ogólne zasady organizacji czasu pracy w ramach pracy zdalnej	189
2. Potwierdzanie obecności przez pracowników wykonujących pracę zdalną	192
3. Praca w godzinach nadliczbowych a praca zdalna	192
4. Ewidencja czasu pracy a praca zdalna	197
5. Dochodzenie roszczeń z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych a praca zdalna	199
Rozdział IX . Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe	203
1. Zasady ustalania normalnego wynagrodzenia za nadgodziny	203

2. Zasady ustalania dodatków za nadgodziny	210
2.1. Pojęcie „wynagrodzenie wynikające z osobistego zaszeregowania”	210
2.2. Obliczanie dodatku za nadgodziny	213
3. Podwyżka wynagrodzenia w trakcie miesiąca a wynagrodzenie za nadgodziny ..	215
4. Siatka płac a wynagrodzenie za nadgodziny	217
5. Ryczałt za pracę w godzinach nadliczbowych	220
5.1. Praca wykonywana częściowo w zakładzie pracy	221
5.2. Sposób wprowadzania ryczałtu za nadgodziny	222
5.3. Skutki wprowadzenia ryczałtu za nadgodziny	225
6. Zastępowanie wynagrodzenia za nadgodziny innymi świadczeniami	227
7. Rozliczanie wynagrodzenia za nadgodziny w 12-miesięcznych okresach rozliczeniowych	232
7.1. Niezrekompensowane na bieżąco nadgodziny dobowe oraz praca w dni wolne od pracy	233
7.2. Wpływ podwyżki wynagrodzenia w trakcie okresu rozliczeniowego na rozliczenie nadgodzin	235
7.3. Niewypłacone nadgodziny po zakończonym okresie rozliczeniowym	236
Rozdział X. Czas wolny za godziny nadliczbowe	239
1. Czas wolny udzielany na wniosek pracownika	240
2. Czas wolny udzielany bez wniosku pracownika	248
3. Wpływ udzielonego czasu wolnego na wynagrodzenie pracownika	250
4. Najkorzystniejsze sposoby rekompensaty pracy w godzinach nadliczbowych	254
Rozdział XI. Wynagrodzenie za pracę w nocy oraz za czas dyżuru	257
1. Wynagrodzenie za pracę w nocy	257
1.1. Zasady obliczania dodatku nocnego	259
1.2. Sytuacje uzasadniające wypłatę dodatku nocnego	262
1.3. Ryczałt za pracę w nocy	264
1.4. Wynagrodzenie za pracę w nocy a inne elementy wynagrodzenia	265
2. Rekompensata za czas dyżuru	265
2.1. Czas wolny udzielany za czas dyżuru	270
2.2. Wynagrodzenie za czas dyżuru	271
Rozdział XII. Ewidencja czasu pracy	275
1. Ogólne zasady prowadzenia ewidencji czasu pracy	275
2. Karta ewidencji czasu pracy	278
3. Dokumenty przechowywane wraz z ewidencją czasu pracy	288
4. Możliwość prowadzenia elektronicznej ewidencji czasu pracy	291
5. Okres przechowywania ewidencji czasu pracy	293
5.1. Zasady liczenia okresów przechowywania ewidencji czasu pracy	295
5.2. Dokumentacja czasu pracy pracownika powracającego do pracy u tego samego pracodawcy	296

6. Naruszanie przepisów o prowadzeniu ewidencji czasu pracy	297
Rozdział XIII. Dochodzenie roszczeń wynikających z przepisów o czasie pracy	299
1. Ogólne zasady dochodzenia roszczeń	299
2. Przedawnienie roszczeń z tytułu nadgodzin	302
3. Znaczenie ciężaru dowodu	304
4. Miarkowanie wynagrodzenia za nadgodziny	307
4.1. Zasady miarkowania wynagrodzenia	310
4.2. Miarkowanie wynagrodzenia w przypadku kadry kierowniczej	312
Rozdział XIV. Stanowiska urzędowe	315
1. Roczny limit nadgodzin	315
1.1. Pismo MPiPS z 13.11.2008 r. w sprawie ustalania rocznego limitu pracy w nadgodzinach (DPR-III-079-612/TW/08)	315
1.2. Stanowisko Komisji Prawnej GIP z 7.12.2009 r. w sprawie limitu godzin nadliczbowych u kierowców (GPP-417/501-4560-12/09/PE/RP)	316
1.3. Stanowisko MI z 12.3.2009 r. w sprawie rocznego limitu nadgodzin u kierowców (MR/908723/2009)	316
2. Tygodniowy limit czasu pracy	317
2.1. Stanowisko MRPiPS z 15.10.2018 r. w sprawie maksymalnego średniotygodniowego czasu pracy	317
2.2. Stanowisko MRPiPS z 20.12.2018 r. w sprawie maksymalnego średniotygodniowego czasu pracy	318
2.3. Stanowisko MRPiT z 3.2.2021 r. w sprawie godzin nadliczbowych średniotygodniowych	319
3. Wyjścia prywatne w godzinach pracy	320
3.1. Wyjaśnienia MPiPS z 28.8.2013 r. w sprawie odpracowywania wyjść prywatnych	320
3.2. Stanowisko MRPiPS z 5.1.2017 r. (uzupełnione 22.2.2017 r.) w sprawie rozliczania nadgodzin, gdy praca przypada pomiędzy dobami albo po odpracowaniu prywatnego wyjścia	320
4. Doła pracownicza a nadgodziny	321
4.1. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy w MPiPS z 1.8.2008 r. w sprawie doby pracowniczej (DPR-III-079-437/TW/08)	321
4.2. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 2.6.2008 r. w sprawie doby pracowniczej (GPP-302-4560-264/08/PE)	322
4.3. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 29.7.2008 r. w sprawie naruszenia doby pracowniczej (GPP-302-4560-569/08/PE)	323
4.4. Stanowisko GIP z 6.4.2009 r. w sprawie naruszenia doby pracowniczej po wolnym dniu (GPP-417-4560-19/09/PE/RP)	323
4.5. Wyjaśnienia Biura Promocji i Mediów MPiPS z 13.9.2013 r. w sprawie godzin nadliczbowych przypadających pomiędzy dwiema dobaami pracowniczymi	324
4.6. Stanowisko MRPiPS z 5.1.2017 r. w sprawie rozliczania pracy w przestrzeniach międzydobowych trwającej powyżej 8 godzin	324

4.7. Stanowisko MRPiT z 26.1.2021 r. w sprawie przerw na karmienie dziecka piersią oraz nadgodzin w przerywanym czasie pracy	326
4.8. Stanowisko Biura Informacji Głównego Inspektoratu Pracy z 12.6.2023 r. w sprawie przerw śniadaniowych w czasie pracy (UNP:GIP-23-33801, GIP-GBI.0701.96.2023.2)	327
5. Nadgodziny w ruchomym czasie pracy – stanowisko MPiPS z 21.10.2013 r. w sprawie nadgodzin w ruchomym czasie pracy	328
6. Nadgodziny w systemie weekendowym – stanowisko GIP z 17.11.2010 r. w sprawie nadgodzin w systemie weekendowym czasu pracy (GPP-459-4560-75-1/10/PE/RP)	329
7. Wynagrodzenie za pracę w niedzielę	329
7.1. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 18.10.2012 r. w sprawie dodatków za pracę nadliczbową w niedziele i święta	329
7.2. Stanowisko MRPiPS z 16.6.2016 r. w sprawie udzielania dni wolnych za pracę w niedzielę	330
7.3. Stanowisko MRiPS z 8.7.2022 r. w sprawie definicji niedzieli w przepisach o czasie pracy	331
7.4. Stanowisko MRiPS z 18.7.2022 r. w sprawie pracy w niedzielę	332
8. Praca w dniu wolnym z tytułu 5-dniowego tygodnia pracy – stanowisko GIP z 30.9.2009 r. w sprawie rekompensowania pracy w wolną sobotę (GPP-249-4560-52/09/PE/RP)	333
9. Wpływ choroby na udzielony czas wolny od pracy – stanowisko MRPiPS z 23.6.2016 r. w sprawie wpływu choroby na odbiór dnia wolnego za pracę w sobotę lub czasu wolnego za nadgodziny	334
10. Rozliczanie czasu pracy niepełnoetatowców	335
10.1. Stanowisko MRPiPS z 29.3.2017 r. w sprawie możliwości udzielania czasu wolnego od pracy za godziny ponadwymiarowe	335
10.2. Stanowisko MRPiPS z 19.5.2017 r. na temat rozliczenia czasu pracy w przypadku zmiany etatu w trakcie okresu rozliczeniowego	335
11. Prokurent a osoba zarządzająca zakładem pracy w imieniu pracodawcy	337
11.1. Stanowisko GIP nadesłane 2.12.2010 r. w sprawie prokurenta jako osoby zarządzającej zakładem pracy (GPP-364-4560-87-1/10/PE/RP)	337
11.2. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy MPiPS nadesłane 19.11.2010 r. w sprawie prokurenta jako osoby zarządzającej zakładem pracy	338
12. Nadgodziny kierowników wyodrębnionych komórek organizacyjnych – stanowisko Departamentu Prawa Pracy w MPiPS z 5.12.2008 r. w sprawie nadgodzin kierowników	338
13. Czas pracy pracowników niepełnosprawnych	340
13.1. Odpowiedź MPiPS z 24.7.2014 r. w sprawie czasu pracy osoby niepełnosprawnej przedkładającej po przerwie kolejne orzeczenie o niepełnosprawności	340

13.2. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 29.8.2014 r. w sprawie wykładni przepisów ustawy z 29.8.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz wynagradzaniu osób niepełnosprawnych dotyczących wynagradzania pracowników niepełnosprawnych (GNP-306-023-102-1/14) – odpowiedź na zapytanie Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych	341
13.3. Stanowisko MRPiPS z 29.8.2018 r. w sprawie zatrudniania pracowników niepełnosprawnych	342
13.4. Stanowisko MRiPS z 3.11.2021 r. w sprawie czasu pracy niepełnosprawnych	343
13.5. Stanowisko MRiPS z 21.2.2022 r. w sprawie czasu pracy niepełnosprawnych	344
14. Obliczanie wynagrodzenia za nadgodziny	345
14.1. Stanowisko MPiPS z 24.10.2014 r. w sprawie dzielnika do obliczania stawki godzinowej wynagrodzenia przy innej niż normatywna liczbie godzin rozkładowych	345
14.2. Stanowisko Departamentu Prawnego GIP z 26.8.2008 r. w sprawie obliczania dodatku z tytułu pracy w nadgodzinach (GPP-306-4560-646/08/PE)	346
14.3. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy MPiPS z 20.8.2008 r. w sprawie obliczania dodatku z tytułu pracy w nadgodzinach (DPR-III-079-475/ZN/08)	346
14.4. Stanowisko MRPiPS z 4.8.2017 r. (w części dotyczącej wpływu podwyżki wynagrodzenia na wynagrodzenie za nadgodziny)	347
14.5. Stanowisko MRPiPS z 22.9.2017 r. w sprawie wypłaty wynagrodzenia za nadgodziny za okresy niewykonywania pracy	348
14.6. Stanowisko GIP z 1.12.2022 r. w sprawie rozliczania godzin nadliczbowych (UNP:GIP-22-70559)	348
15. Ryczałt	350
15.1. Ryczałt za godziny nadliczbowe – stanowisko GIP z 29.5.2009 r. w sprawie ryczałtowego wynagrodzenia za godziny nadliczbowe (GPP-110-4560-14/09/PE/RP)	350
15.2. Stanowisko MRPiPS z 22.9.2020 r. w sprawie ryczałtu za nadgodziny przy pracy zdalnej	351
16. Czas wolny za pracę w godzinach nadliczbowych	352
16.1. Stanowisko GIP z 21.4.2009 r. w sprawie terminu składania wniosku o czas wolny od pracy (GPP-306-4560-32/09/PE/RP)	352
16.2. Stanowisko MRPiPS z 7.12.2017 r. w sprawie przerwy niewliczanej do czasu pracy oraz wpływu czasu wolnego za nadgodziny na minimalne wynagrodzenie	353
16.3. Stanowisko MRPiPS z 8.9.2016 r. w sprawie nieobecności i pracy w nadgodzinach	354
17. Dodatek nocny	356
17.1. Stanowisko MPiPS z 19.3.2014 r. w sprawie obliczania dodatku za pracę w porze nocnej	356

17.2. Stanowisko GIP z 23.1.2008 r. w sprawie obliczania dodatku za pracę w porze nocnej	356
18. Rekompensata za czas dyżuru	357
18.1. Stanowisko Departamentu Prawnego w GIP z 8.4.2008 r. w sprawie rekompensaty za dyżur pełniony poza domem pracownika	357
18.2. Stanowisko Departamentu Prawa Pracy w MPiPS z 17.3.2008 r. w sprawie rekompensaty za dyżur pełniony poza domem pracownika (DPR-II-079-123/TW/08)	357
18.3. Stanowisko MRPiPS z 14.5.2018 r. w sprawie dyżurów	358
18.4. Stanowisko MRiPS z 6.12.2021 r. w sprawie planowania dyżurów pracownikom	359
19. Ewidencja czasu pracy – stanowisko MRPiPS z 6.8.2019 r. w sprawie prowadzenia ewidencji czasu pracy	361
20. Dokumentacja czasu pracy	362
20.1. Stanowisko MRPiPS z 8.3.2019 r. w sprawie prowadzenia innej dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy	362
20.2. Stanowisko MRPiPS z 15.4.2019 r. w sprawie postaci elektronicznej dokumentacji pracowniczej	363
21. Czas pracy – stanowisko MRPiT z 21.12.2020 r. w sprawie czasu pracy	363

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl